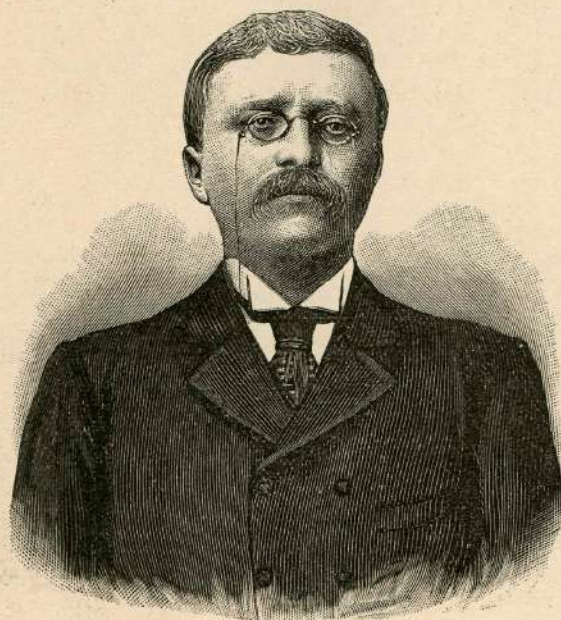

samo po imenu, kakor n. pr. predsednik francoske republike, ki mora tako vladati, kakor hočeta ministrstvo in parlament, marveč on tudi daje direktivo, vlada v istini ter vodi notranjo in zunanjo politiko. In če pride na to mesto mož tako jasnih nazorov in železne odločnosti, je to za Ameriko velikega pomena. Roosevelt je ob svojem nastopu sicer izjavil, da bo sledil v politiki stopinjam svojega prednika, toda že prvi dnevi njegove vlade so pokazali, da bo v marsikaterem vprašanju krenil drugo pot. Mož vojaške narave je brezobziren do skrajnosti in je ravno te dni proglasil, da hoče postopati neodvisno od političskih strank, denarnih mogotcev in celo od klubov in politikov lastne republikanske

Roosevelt,

novi predsednik Združenih držav severno-ameriških.

stranke. Roosevelt noče, da bi ga vodili drugi, ampak on hoče voditi druge. V državni službi ameriški hoče zatreti vsako protekcijo; pot navzgor bodi odprta le sposobnim in delavnim močem. Pred vsem pa hoče izvesti Roosevelt dve glavni in težki nalogi. Napovedal je brezobziren boj trustom, kapitalističnim zvezam, ki so bile Mac Kinleyu nekaka telesna straža, in katere so pravzaprav dosedaj odločevale usodo Amerike, obenem pa naznanil, da treba Združenim državam mornarice, ki se bo lahko kosala z vsako evropsko pomorsko silo. Na suhem dosedaj Amerika še ne potrebuje večje armade, ker za domače potrebe zadostujejo sedanje

moči, nasproti zunanjim napadom se pa more braniti le z močno mornarico. Ako pa se izvede ta načrt novega predsednika, dobi Evropa novega konkurenta, ki hoče, da svet čuje i njegov glas. A glas brez sile se dandanes ne upošteva, tega se je naučili nova Amerika od stare Evrope, in po tem se bo ravnala.

Docentke. Dve dami v Curihu sta prosili, da bi smeli predavati na vseučilišču kot docentki. S to prošnjo sta spravili vseučiliški senat v veliko zadrego, ker vseučiliški red pravi, da „se morejo kot docenti pripustiti znanstveno izobraženi možje, kateri“ itd. Vseučiliški rektorat se je torej obrnil do šolskega sveta, naj odloči to vprašanje. Ta je pa odločil, da če je že dovoljeno ženskimi študirati na vseučilišču, je čisto dosledno, da se jim dovoli tudi poučevati.

Dežela brez tiskanih knjig je Perzija. V Carigradu in Kairi so izvrstne tiskarne, ki izdajajo mnogo časopisov in knjig, a v Perziji imajo dosihdob le litografirane knjige in časnike, katerih je pa zelo malo po številu. V pričetku devetnajstega stoletja se je osnovala v Tavrizu nekaka tiskarna s premičnimi črkami, ki je natiskala nekoliko knjig, toda njeno delovanje je kmalu prenehalo. Perzijskih tiskanih knjig iz dveh vzrokov ne marajo: Prvič žali ravnost črk njih umetniški čut; drugič se pri tiskanju izgubi preveč značaj pisma. Perz visoko ceni in spoštuje vrlega krasopisca, a ravno zato ne mara tiskanih knjig. Zato napisan rokopis dela Perzu pravo naslado, podobno oni, katero začetijo nabiratelji redkih avtografov znamenitih ljudi, ali zbiratelji slik starodavnih slikarjev. Če nima rokopisa, je Perz zadovoljen z litografirano knjigo. Mi si težko predstavljamo, koliko pozornost imajo prebivanci na vzhodu do krasopisja; ljudje z višjo izobrazbo se leta in leta učé lepo pisati ter se najrajši zabavajo s tem, da lepo prepisujejo umetna klasična dela. Dokaj znamenitih del doslej še ni litografiranih ter se nahajajo samo v rokopisu. Mnogi perzijski pisatelji se imajo za svojo popularnost zahvaliti zgolj prizadevanju Indov in Evropejcev. Ondi se dobé še takšni pesniki, katerih pesmi so nalik ustnemu izročilu zelo razširjene med národom, dasi niso litografirane. V navadni domači knjižnici Perzovi najdemo arabsko kopijo korana, posnetek tega ali onega pesnika, občno zgodovino in slovar. Velike knjižnice so zelo redke. Knjige niso razstavljene po policah, marveč položene druga na drugo, in sicer s hrbtom k steni. Naslov, ako ga knjiga ima, se zapíše na prvo obrezo. Sploh pa ne moremo reči, da je stanje perzijske književnosti cvetoče.